

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
28.10.2020

Dnro/Dnr
TRAFICOM/470820/03.03.00/2020

Viite/Referens
Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan lausuntopyyntö / HE 177/2020 vp

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto HE 177/2020 vp Hallituksen esityksestä eduskunnalle ajoneuvolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on 22.10.2020 pyytänyt liikenne- ja viestintävirastolta lausuntoa hallituksen esityksestä HE 177/2020 vp eduskunnalle ajoneuvolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää sille varatusta tilaisuudesta tulla kuulluksi hallituksen esityksestä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto on osallistunut lausuttavana olevan lainsäädännön valmisteluun ja sen näkemyksiä on otettu huomioon jo valmisteluprosessin aikana.

Kuten hallituksen esityksessä on todettu, ajoneuvolaki uudistettaisiin vastaamaan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetusta (EU) 2018/858, joka on tullut sovellettavaksi 1.9.2020. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus on kumonnut autojen ja niiden perävaunujen puitedirektiivin 2007/46/EY, jonka vaatimukset on saatettu voimaan kansallisesti voimassa olevassa ajoneuvolaissa (1090/2002). Koska Euroopan unionin asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta jäsenvaltioissa, ei kansallisessa lainsäädännössä voi olla päällekkäistä tai ristiriitaista sääntelyä EU-asetuksen kanssa, kuten hallituksen esityksessä on todettu. Näin ollen ajoneuvolakiehdotuksessa ei säädettäisi autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaisista hyväksyntä- ja markkinavalvontamenettelyistä vaan lähtökohtaisesti ainoastaan kansallisten ajoneuvoluokkien hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta. Ajoneuvolakiehdotuksessa on myös otettu huomioon autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen välttämätön täydentävä sääntely kuten toimivaltaisen hyväksyntä- ja markkinavalvontaviranomaisen määrittäminen. Muilta osin ajoneuvolaki ehdotus vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa olevaa ajoneuvolakia.

Ajoneuvolakiehdotuksen mukaan liikenne- ja viestintävirasto toimisi autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettuna hyväksyntäviranomaisena ja markkinavalvontaviranomaisena.

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen hyväksyntää koskeva sääntely vastaa pääosin voimassa olevan ajoneuvolain sääntelyä. Näin ollen autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettuna hyväksyntäviranomaisena toimiminen ei muuttaisi nykytilaa liikenne- ja viestintäviraston osalta juuri ollenkaan, koska autojen ja niiden perävaunujen tyyppihyväksyntää ja yksittäishyväksyntää koskevat tehtävät ovat kuuluneet liikenne- ja viestintävirastolle jo voimassa olevan ajoneuvolain aikana. Ajoneuvolakiehdotus ei muuttaisi nykytilannetta myöskään sen osalta, että liikenne- ja viestintävirasto olisi jatkossakin L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa, traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa ja Geneven sopimuksessa tarkoitettu hyväksyntäviranomaisena sekä moottorityökoneen ja

maastoajoneuvon ja muiden kuin edellä mainittujen säädösten soveltamisalaan kuuluvien järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden hyväksyntäviranomaisen.

Kuten hallituksen esityksessä on todettu autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus tuo markkinavalvontaviranomaiselle uusia velvollisuuksia, joihin kuuluu muun muassa markkinavalvonnan toimivuuden arvioinnit, markkinavalvonnan toimivuutta koskeva raportointi, moottoriajoneuvoja ja päästöjä koskevien tyyppihyväksyntätestien suorittaminen vähimmäismäärien puitteissa, täytäntöönpanon valvonnan tietojenvaihtofoorumiin osallistuminen ja sen antamien suositusten käyttöön ottaminen sekä tietojenvaihtokanavien tehokkaampi käyttäminen.

Liikenne- ja viestintävirasto on voimassa olevan ajoneuvolain mukainen markkinavalvontaviranomainen. Tämän lisäksi liikenne- ja viestintävirasto on tällä hetkellä myös traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa ja L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen. Liikenne- ja viestintävirastolla on siis vahva kokemus ja osaaminen markkinavalvontaviranomaisena toimisesta. Näin ollen autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksesta tulevien uusien markkinavalvontaviranomaisen velvollisuuksien hoitaminen on liikenne- ja viestintävirastolle luontevaa.

Hallituksen esityksen mukaan liikenne- ja viestintävirastolle säädettäisiin toimivalta määrätä seuraamusmaksu niiden rikkomusten seurauksena, joiden tekijöitä voivat olla talouden toimijat, nimetyt tutkimuslaitokset ja hyväksytyt asiantuntijat. Seuraamusmaksun alaiset rikkomukset koskisivat muun muassa väärin tietojen antamista eri yhteyksissä, erilaisten tiedonantovelvollisuuksien laiminlyöntejä, päästörajoitusjärjestelmään liittyviä väärinkäytöksiä, ajoneuvojen hyväksyntään liittyviä väärinkäytöksiä ja ajoneuvojen myyntiin liittyviä rikkomuksia. Seuraamusmaksu voitaisiin rikkomustyyppistä riippuen määrätä valmistajalle, valmistajan edustajalle, maahantuojalle, jakelijalle, nimetylle tutkimuslaitokselle tai hyväksytylle asiantuntijalle.

Tämä liikenne- ja viestintävirastolle ehdotettu uusi toimivalta määrätä seuraamusmaksu perustuu autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, jossa velvoitetaan jäsenvaltiota säätämään niitä seuraamuksia koskevat säännöt, joita määrätään niille talouden toimijoille ja tutkimuslaitoksille, jotka ovat rikkoneet asetusta. Hallituksen esityksessä ehdotettu seuraamusmaksu tehostaisi liikenne- ja viestintäviraston markkinavalvontaa. Kuten hallituksen esityksessä on todettu, seuraamusmaksu olisi kuitenkin viimesijainen valvontakeino.

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa hallituksen esitystä.

Esa Aaltonen
johtaja

Mika Matilainen
ylitarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoittamisen sijasta varmennettu siten, että siitä näkyy asian [esittelijän ja] ratkaisijan nimi, ja asiakirja toimitetaan esittelijän tai ratkaisijan sähköpostiosoitteesta. Tämä poikkeuksellinen varmentamistapa on tilapäisesti käytössä koronaviruksen leviämisen rajoittamistoimien johdosta, joiden seurauksena asiaa käsittelevä virkamies tekee etätöitä eikä tavanomainen asiakirjan allekirjoittaminen ole mahdollista.